

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА ВОЛОДИМИРА ОПАНАСОВИЧА БУЗУНОВА

IN HALLOWED MEMORY OF PROFESSOR VOLODYMYR BUZUNOV

Державна установа «Національний науковий центр радіаційної медицини Національної академії медичних наук України» з сумом та почуттям скорботи повідомляє, що 7 грудня 2022 року після тривалої, важкої хвороби припинило битися серце видатного науковця, організатора і першого керівника Інституту радіаційної гігієни і епідеміології (ІРГЕ) Державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України», завідувача відділу епідеміології ІРГЕ, доктора медичних наук, професора Володимира Опанасовича Бузунова.

Володимир Опанасович народився 17 жовтня 1937 року в сім'ї службовців. Після отримання вищої медичної освіти розпочав трудову діяльність на посаді головного санітарного лікаря санітарно-епідеміологічної станції, а у подальшому присвятив своє життя служінню вітчизняній науці. Після закінчення аспірантури працював спочатку молодшим, потім старшим науковим співробітником відділу фізіології праці Київського НДІ гігієни праці і профзахворювань МОЗ України (на сьогодні – Інститут медицини праці), надалі керівником лабораторії фізіології і гігієни праці жінок і підлітків.

У 1970 році захистив дисертаційну роботу на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю «гігієна», у 1984 році – дисертаційну роботу на здобуття вченого ступеня доктора медичних наук за тією ж спеціальністю. У 1981 році В. О. Бузунову присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника, у 1991 році отримав вчене звання професора за спеціальністю «гігієна».

The State Institution «National Research Center of Radiation Medicine of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine» announces with sadness and a sense of sorrow that on 17 December 2022, after a long, severe illness, stopped beating the heart of outstanding scientist, organiser and first head of the Institute of Radiation Hygiene and Epidemiology (IRHE) of the National Research Centre of Radiation Medicine of the NAMS of Ukraine, Head of the Epidemiology Department of the IRHE, Doctor of Medical Sciences, Professor Volodymyr Buzunov.

Volodymyr Buzunov was born on 17 October 1937 in a family of employees. After receiving his medical degree, he began his career as a chief medical officer at a sanitary and epidemiological station, and later devoted his life to serving national science. After completing his postgraduate studies, he worked first as a junior and then as a senior researcher at the Department of Occupational Physiology at the Kyiv Research Institute of Occupational Health and Occupational Diseases of the Ministry of Health of Ukraine (today – the Institute of Occupational Medicine), and later as the head of the Laboratory of Physiology and Occupational Health of Women and Adolescents.

In 1970, he defended his dissertation for the degree of Candidate of Medical Sciences in Hygiene, and in 1984, he defended his dissertation for the degree of Doctor of Medical Sciences in the same speciality. In 1981, V.O. Buzunov was awarded the academic title of senior researcher, and in 1991 he was promoted to the rank of professor in the speciality of hygiene.

Вагомим є внесок Володимира Опанасовича у розробку теорії і методики оцінки, прогнозу і фізіолого-гігієнічної регламентації праці з урахуванням віку, статі, умов праці й стану здоров'я працюючих; психофізіологічних основ професійної орієнтації, професійного відбору, оцінки профпридатності в енергетиці, сільському господарстві; гігієни і фізіології навчання підлітків за професіями сільського господарства.

Був учасником ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС 1986 р. першої категорії.

У квітні 1988 року Володимир Опанасович Бузунов був призначений на посаду директора Інституту радіаційної гігієни і епідеміології ННЦРМ. Саме Володимир Опанасович запросив у новостворений інститут науковців, які здобули світове визнання, організував і координував дослідження в галузях радіаційної екології, гігієни, епідеміології, дозиметрії, соціальної психології, медичної демографії, організації медичного захисту від наслідків радіаційних катастроф – важливими напрямками зусиль по оцінці і профілактиці медичних наслідків Чорнобильської катастрофи. З січня 2018 року і до дня смерті працював на посаді завідувача відділу епідеміології і наукового керівника лабораторії епідеміології непухлинних захворювань Інституту радіаційної гігієни і епідеміології ННЦРМ.

Саме професор В. О. Бузунов організував і очолив розробку концепції медичного захисту населення у віддалений період аварії на АЕС. Володимиру Опанасовичу належить також пріоритет у розробці системи епідеміологічних досліджень медичних наслідків Чорнобильської катастрофи; у становленні та розвитку епідеміології непухлинних захворювань у постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС; методології досліджень закономірностей формування соціально-психологічного стану «ліквідаторів» і «евакуйованих»; у розробці комплексної, поглибленої системи позитивного клініко-епідеміологічного моніторингу стану здоров'я основних контингентів населення, постраждалого внаслідок аварії на ЧАЕС (клініко-епідеміологічний реєстр ННЦРМ); у методичному, інформаційному й аналітичному супроводі функціонування Державного реєстру України осіб, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС МОЗ України; в дослідженнях непухлинних ефектів сполученої дії малих доз іонізуючого опромінення і нерадіаційних факторів ризику, в розробці системи епіде-

Volodymyr Opanasovych's contribution to the development of the theory and methodology of assessment, prognosis and physiological and hygienic regulation of labour, taking into account the age, gender, working conditions and health status of employees; psychophysiological foundations of professional orientation, professional selection, assessment of professional aptitude in Energy sector and agriculture; hygiene and physiology of training adolescents in agricultural professions is significant.

He participated in the liquidation of the consequences of the 1986 Chernobyl accident.

In April 1988, Volodymyr Buzunov was appointed Director of the Institute of Radiation Hygiene and Epidemiology of the NRCRM. The scientists invited to the new institute by V. Buzunov later became internationally recognised and leading worldwide. Volodymyr Buzunov organised and coordinated research in the fields of radiation ecology, hygiene, epidemiology, dosimetry, social psychology, medical demography, and organisation of medical protection against the consequences of radiation disasters – important areas of efforts to assess and prevent the medical consequences of the Chernobyl disaster. From January 2018 until the day of his death, he worked as Head of the Department of Epidemiology and scientific supervisor of the Laboratory of Epidemiology of Non-Tumour Diseases of the Institute of Radiation Hygiene and Epidemiology of the NRCRM.

It was Professor Buzunov who organised and led the development of the concept of medical protection of the population in the remote period of the accident. Volodymyr Buzunov also has a priority in the development of a system of epidemiological studies of the medical consequences of the Chernobyl disaster; in the formation and development of the epidemiology of non-cancerous diseases in those affected by the Chernobyl accident; methodology for researching the patterns of formation of the socio-psychological state of «liquidators» and «evacuees»; in the development of a comprehensive, in-depth system of lifelong clinical and epidemiological monitoring of the health status of the main population groups affected by the Chernobyl accident (clinical and epidemiological register of the NRCRM); in methodological, informational and analytical support of the functioning of the State Register of Ukraine of Persons who suffered as a result of the Chernobyl disaster; in studies of non-tumour effects of combined action of low doses of ionising radiation and non-radiation risk factors, in the development of a system of epidemiological stud-

міологічних досліджень медичних наслідків аварії на ЧАЕС.

Під безпосереднім керівництвом В. О. Бузунова виконано 12 науково-дослідних робіт з епідеміології медичних і соціально-психологічних наслідків аварії на ЧАЕС. Він був координатором і відповідальним виконавцем міжнародного проекту ВООЗ ІПНЕСА – «Ліквідатор» за розділом «Епідеміологія», співавтором Національних доповідей України до 10, 15, 20, 25, 30, 35-х роковин Чорнобильської катастрофи, положення про Державний реєстр України осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Професор Бузунов був видатним вченим світового рівня в галузі гігієни, радіобіології, радіаційної медицини. Його творчий доробок налічує понад 300 наукових праць, поміж них 10 монографій, 7 книг, 50 публікацій за кордоном і в збірниках міжнародних форумів. За останні 5 років – 38 публікацій, у тому числі у якості співавтора 2 монографій та навчально-методичного посібника. Результати наукових досліджень, які виконано під керівництвом В. О. Бузунова, опубліковано в матеріалах і рішеннях численних форумів, міжнародних та вітчизняних конференцій.

Результати наукових досліджень Володимира Опанасовича знайшли відображення в понад 50 інструктивних, методичних, регламентуючих документів у галузі гігієни, фізіології, психофізіології праці, радіаційної гігієни, епідеміології, медичного контролю стану здоров'я постраждалих внаслідок аварії на ЧАЕС; у численних популярних брошурах, публікаціях у пресі, виступів по телебаченню.

За видатні заслуги В. О. Бузунов був відзначений багатьма державними нагородами: трьома медалями, значком «Відміннику охорони здоров'я», орденом «За гуманність та милосердя», знаком Пошани» НАМН України. У 2009 році отримав почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». За значний внесок у розв'язання медичних проблем наслідків аварії на ЧАЕС він був нагороджений багатьма Почесними грамотами МОЗ України, НАМН України, МНС України; МВС України; Почесними відзнаками МНС України; Подяками МНС України, Київської міської державної адміністрації, Овруцької райдержадміністрації. До 20-річчя Чорнобильської катастрофи нагороджений Пам'ятним подарунком Голови Верховної Ради Ук-

raїes of medical consequences of the Chernobyl accident.

Under the scientific supervisors of V.O. Buzunov, 12 research papers on the epidemiology of medical and socio-psychological consequences of the Chernobyl accident were performed. He was the coordinator and responsible executor of the WHO International project IPHECA – «Liquidator» in the section «Epidemiology», co-author of the National Reports of Ukraine to the 10th, 15th, 20th, 25th, 30th, and 35th anniversaries of the Chernobyl disaster, the Regulation on the State Register of Ukraine of persons affected by the Chernobyl disaster.

Professor Buzunov was an outstanding world-class scientist in the field of hygiene, radiobiology, and radiation medicine. His creative work includes more than 300 scientific papers, including 10 monographs, 7 books, 50 publications abroad and in the proceedings of international forums. Over the past 5 years, he has published 38 publications, including as a co-author of 2 monographs and a textbook. The results of scientific research carried out under the supervision of V. Buzunov have been published in the proceedings and decisions of numerous forums, international and national conferences.

The results of Volodymyr Buzunov's scientific research are reflected in more than 50 instructional, methodological, regulatory documents in the field of hygiene, physiology, occupational psychophysiology, radiation hygiene, epidemiology, medical monitoring of the health status of the victims of the Chernobyl accident; in numerous popular brochures, press publications, and television speeches.

For his outstanding achievements, V. Buzunov received many state awards: three medals, the badge «Excellence in Healthcare», the Order «For Humanity and Mercy», and the Badge of Honour of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine. In 2009, he was awarded the honorary title of Honoured Worker of Science and Technology of Ukraine. For his significant contribution to solving the medical problems caused by the Chernobyl accident, he was awarded numerous diplomas from the Ministry of Health of Ukraine, the National Academy of Medical Sciences of Ukraine, the Ministry of Energy of Ukraine, the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, the Ministry of Emergencies of Ukraine, the Ministry of Emergencies of Ukraine, the Kyiv City State Administration, and the Ovruch District State Administration. On the 20th anniversary of the Chernobyl disaster, he was awarded a memorable gift from the Chairman of the Verkhovna

раїни. За серію наукових праць з «Епідеміології непухлинних захворювань у постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи» нагороджений Дипломом Президії Національної академії медичних наук України.

Володимир Опанасович був керівником і науковим консультантом цілої плеяди докторів і кандидатів наук. Він брав активну участь у роботі Проблемної комісії «Гігієна праці та профзахворювань» МОЗ і НАМН України, спеціалізованої вченої ради при Інституті медицини праці НАМН України, експертної Проблемної комісії «Радіаційна медицина» МОЗ і НАМН України; вчених рад ІРГЕ і ННЦРМ.

Володимир Опанасович був творчою, багатогранною людиною. Чудово пам'ятають колеги і друзі його вірші про життя і родину, природу і мати, спогади про війну, філософські роздуми, якими він щиро ділився.

Володимир Опанасович заслужив повагу серед колег своєю порядністю, високим професіоналізмом, доброзичливістю, відкритістю, людяністю, принциповістю. Світла пам'ять про талановитого науковця, чудову людину, турботливого керівника Володимира Опанасовича Бузунова назавжди залишиться у наших серцях.

Колектив Державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України»

Правління ГО «Українська асоціація радіаційної медицини та радіаційного захисту»

Редакційна колегія збірника «Проблеми радіаційної медицини та радіобіології»

Rada of Ukraine. He was awarded a Diploma of the Presidium of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine for a series of scientific papers on «Epidemiology of non-cancerous diseases in victims of the Chernobyl disaster».

Volodymyr Buzunov was a supervisor and scientific adviser to a number of doctors and candidates of sciences. He took an active part in the work of the Problem Commission «Occupational Health and Diseases» of the Ministry of Health and NAMS of Ukraine, the Specialised Scientific Council at the Institute of Occupational Medicine of the NAMS of Ukraine, the Expert Problem Commission «Radiation Medicine» of the Ministry of Health and NAMS of Ukraine; scientific councils of the IRHE and NSCRM.

Volodymyr Opanasovych was a creative, multifaceted person. Colleagues and friends remember his poems about life and family, nature and mother, memories and philosophical reflections, which he sincerely shared.

Volodymyr Opanasovych earned respect among his colleagues for his integrity, high professionalism, friendliness, openness, humanity, and integrity. The bright memory of a talented scientist, a wonderful person, and a caring leader, Volodymyr Buzunov will forever remain in our hearts.

Staff of the State Institution «National Research Centre for Radiation Medicine of the NAMS of Ukraine»

Board of the NGO «Ukrainian Association of Radiation Medicine and Radiation Protection»

Editorial board of the «Problems of Radiation Medicine and Radiobiology»